

Förstudie av medborgarförslag

Rapport

Järfälla kommun

KPMG AB

2019-12-16

Antal sidor 8

Järfälla kommun
Förstudie av medborgarförslag

2019-12-16

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Inledning/bakgrund	2
2.1	Syfte, revisionsfråga och avgränsning	2
2.2	Revisionskriterier	2
2.3	Metod	2
3	Resultat av granskningen	3
3.1	Rutiner för medborgarförslag	3

1 Sammanfattning

KPMG har fått i uppdrag av revisorerna i Järfälla kommun att i en förstudie granska om rutiner för hantering av medborgarförslag är ändamålsenliga och ansvarsfördelningen mellan nämnder och kommunstyrelsen är tydlig.

Vi har granskat rutinerna för medborgarförslag. Vi uppfattar att det har inkommit 60 förslag till politiker sedan 2019-06-11.

Vi bedömer att de av kommunfullmäktige beslutade styrdokumenterna framgår ansvaret/roller mellan kommunstyrelsen och nämnderna på ett tillfredsställande sätt. Vår bedömning är att det i dagsläget finns system och rutiner för medborgarförslag och att dessa delvis fungerar ändamålsenligt. Vi konstaterar att det är en brist i nuvarande system att man inte behöver identifiera sig som kommuninvånare för att lämna förslag. Enligt kommunallagen kan ett medborgarförslag endast väckas av personer folkbokförda i kommunen. Vi konstaterar vidare att det finns ett behov att ersätta nuvarande system av medborgarförslag och att kultur-, demokrati- och fritidsnämnden har fått uppdraget att ta fram det nya systemet.

2 Inledning/bakgrund

Revisorerna i Järfälla kommun har beslutat i en förstudie granska vilka riktlinjer som finns i kommunen för hantering av medborgarförslag, om dessa är ändamålsenliga och ansvarsfördelningen mellan nämnder och kommunstyrelsen är tydligt. Uppdraget ingår i revisionen för 2019.

2.1 Syfte, revisionsfråga och avgränsning

Förstudien syftar till att granska rutiner för hantering av medborgarförslag och ansvarsfördelning.

Följande revisionsfrågor har besvarats:

- vilka riktlinjer som finns i kommunen för hantering av medborgarförslag och är dessa ändamålsenliga?
- är ansvaret tydligt gällande ansvar/roller mellan KS och nämnder?

2.2 Revisionskriterier

- Kommunallagen
- Styrdokument för medborgarförslag

2.3 Metod

Granskningen har genomförts genom:

- Dokumentstudier av relevanta beslut, styrdokument, underlag m.m.

- Intervjuer/avstämningar med:
 - kommunregistrator på kommunledningsförvaltningen och registrator på socialförvaltningen, bygg- och miljöförvaltningen samt barn- och ungdomsförvaltningen.
 - demokratiutvecklare inom kultur-, demokrati- och fritidsförvaltningen.

3 Resultat av granskningen

3.1 Rutiner för medborgarförslag

Bakgrunden till den så kallade förslagsrätt (e-tjänsten *Förslag till politiker*) som kommunen har idag är att kommunfullmäktige 2008 tog beslut om att införa förslagsrätt för kommuninvånare. Kommunfullmäktige beslutade om följande riktlinjer gällande medborgarförslag:

- Alla som är bokförda i Järfälla kommun har rätt att lämna medborgarförslag.
- Medborgarförslagen skall vara skriftliga och innehålla uppgifter om namn, adress och telefonnummer till förslagsställaren/förslagsställarna.
- Medborgarförslagen ställs till kommunfullmäktige. Kommunfullmäktiges presidium beslutar om förslaget beredning. Förslag av enklare karaktär som konkret berör den fysiska miljön bör i de fall som bedöms möjligt åtgärdas omedelbart.
- Medborgarförslag av mer övergripande och/eller principiell karaktär bör beredas av facknämnd och/eller kommunstyrelse och beslutas av kommunfullmäktige.
- Förslagsställaren ska informeras om hanteringen av det inlämnade medborgarförslaget.
- Kommunfullmäktiges presidium skall till varje fullmäktigesammanträde rapportera om inkomna medborgarförslag och dess hantering.

Efter mindre än ett år tog kommunstyrelsen, som fått delegation på att göra mindre ändringar, beslut om att ärenden om enskilda, sådant som redan görs och förslag som ligger utanför den kommunala kompetensen skulle hanteras som inkomna synpunkter eller klagomål.

Om någon medborgare vill lämna ett medborgarförslag lämnas det via e-tjänsten. Vi uppfattar att det har inkommit 60 förslag till politiker sedan 2019-06-11.

Kommunregistratorn ansvarar för de inkommande förslagen. Gången är följande:

1. Kommunregistratorn får (centralt hos på kommunstyrelseförvaltningen) en notis om att det inkommit ett förslag till politiker.
2. Han loggar in och avgör vilken nämnd som ansvarar för det område som denna skrivelse berör. Skickar vidare detta till denna nämnd, alternativt att den stannar hos kommunstyrelseförvaltningen.
3. På kommunstyrelseförvaltningen/en av nämndernas förvaltningar (om det berör deras nämnds område), avgörs om det är en synpunkt/klagomål som inte innehåller ett konkret åtgärdsförslag, om det faller utanför kommunens kompetens, om det är något som just nu arbetas med av kommunen, eller om det berör en enskild individ – eller om det inte gör det.

4. Om det innehåller ett konkret åtgärdsförslag diarieförs det (skapas ett ärende i ärendehanteringssystemet och bevaras för evigt) och det avgörs sedan om det ska beslutas i nämnd/styrelse, eller om det kan besvaras av tjänsteperson/politiker direkt. Hanteringen här är lite olika beroende på nämnder.
5. Om det inte anses innehålla ett konkret åtgärdsförslag, faller utanför kommunens kompetens eller just nu arbetas med av förvaltningen, så kan förvaltningen direkt besvara personen. Dessa skrivelser och svar besvaras då istället mer kortsiktigt, antingen i ett system för synpunkter/klagomål, eller i samma ärendehanteringssystem som ovan, men ej för evigt.

Vid avstämningar med registrator på socialförvaltningen, bygg- och miljöförvaltningen och barn- och ungdomsförvaltningen uppfattar vi att det är få medborgarförslag som hanterats/nämnd. Registratorerna anser att för de förslag som har kommit in har kommunens rutiner fungerat tillfredsställande.

Kultur-, demokrati- och fritidsnämnden har uppdraget att arbeta fram nytt system för förslag till politiker utifrån "Demokratiplan för Järfälla kommun", som aktualiserades i september 2019 av kommunfullmäktige. Nämnden har fått medel för investeringen till 2020.

Frågan är aktuell och utreds utifrån aktualiseringen av demokratiplanen under nuvarande mandatperiod och genom investeringsbudgeten. Det finns ett tydligt utvecklingsbehov inom hanteringen av förslag till politiker och en strävan att öka dialogen i samhället genom att fler får möjlighet att medverka i en dialog om förslag till nämnder. Kultur-, demokrati- och fritidsförvaltningen håller på med utredningsarbetet runt hanteringsanvisningar och rutiner för e-förslag samt utveckling av system tillsammans med innovationsavdelningen.

Frågan kommer lyftas till kultur-, demokrati- och fritidsnämnden när förvaltningen har ett färdigt förslag på utformning av riktlinjer för hantering och system, så att beslut sedan kan lyftas vidare till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige genom att det ska ersätta besluten från 2008 och 2009 gällande förslag till politiker.

3.1.1 Bedömning

Vi bedömer att de av kommunfullmäktige beslutade styrdokumenterna framgår ansvaret/roller mellan kommunstyrelsen och nämnderna på ett tillfredsställande sätt. Vår bedömning är att det i dagsläget finns system och rutiner för medborgarförslag och att dessa delvis fungerar ändamålsenligt. Vi konstaterar att det är en brist i nuvarande system att man inte behöver identifiera sig som kommuninvånare för att lämna förslag. Enligt kommunallagen kan ett medborgarförslag endast väckas av personer folkbokförda i kommunen. Vi konstaterar vidare att det finns ett behov att ersätta nuvarande system av medborgarförslag och att kultur-, demokrati- och fritidsnämnden har fått uppdraget att ta fram det nya systemet.

Datum som ovan

KPMG AB

Micaela Hedin

Micaela Hedin
Certifierad kommunal revisor

Mikael Lind
Kundansvarig